

Kaynak

BALIKESİR

HALKEVİ

İÇİNDEKİLER

- 361 — Anafartalar kahramanına
362 — Uygurlar ve Uygur me-
deniyeti
363 — Boğaz köy Eti sanat
eserleri

- 367 — Balıkesirde bastaneler ta-
rihçesi
371 — Sağancılı Veli
373 — Atalar sözü
375 — Maniler

5 İNCİ YIL SAYI: 62

19 MART 1938

HALKEVLERİ DERGİLERİ

Halkevinin adı	Derginin adı	Kaç günde bir çıktığı
Adana	Görüşler	Aylık
Afyon	Paspınar	»
Antalya	Türk Akdeniz	İki aylık
Bafra	Altın Yaprak	Aylık
Balıkesir	Kaynak	»
Bursa	Uludağ	Üç ayda bir
Burdur	Ölker	Aylık
Denizli	İnanç	»
Elaziz	Altın	»
Eminönü	Yeni Türk	»
Eminönü	Halk bilgisi	»
Giresun	Haberleri	»
Isparta	Aksoy	»
İzmir	On	»
Konya	Fikirler	15 günde bir
Manisa	Konya	Aylık
Merzifon	Gediz	»
Milas	Taşan	»
Muğla	Yeni Mila	»
Niğde	Muğla	»
Trabzon	Ölker	»
Samsun	İnan	»
Sinop	19 Mayıs	»
	Dıranaz	»

İYESİ
T. F. SILAY

KAYNAK

Yayın Direktörü
ABDİ
Agabey Oğlu

Balıkesir Halkevi Aylık Dergisi

SAYI: 62

19 . 3 . 1938

YIL: 5

Anafartalar Kahramanına MÜKERREM KÂMİL SU

18 Mart Çanakkale Zaferinin
Yıldönümü münasebetile

Şark işlerinde pek önemli bir rolü olan Boğazlar meselesi, Büyük Montrö Zaferi ile tarihteki yerini saptamış buluyor.

Çanakkaleyi düşündüğümüz zaman orada kötü bahtı yenen Anafartalar Kahramanını, bir kere daha candan ve derin bir saygı ile anmaktan kendimizi alamıyoruz.

Arıburnu, Conkbayırı, Anafartalar, Türk Savaşçılığının eşsizliğine sahne oldukları için kutsallaşmış birer yurt köşeleridir. Oralarda, başını bulunca harikalar yaratmağa muktedir olan Türk askeri, Modern teçhizat ile üstünlüğünü dünyaya tanıtan İtilâf devletlerine ne asil bir ders vermişti.

Serin rüzgârların sesine uyararak heran şahlanmağa hazır Boğaz suları... Kaç büyük düşman zırhlısına, kaç torpitoya köpüklü sularından kefen ördü. Çanakkale ve Kilitbahardan yer yer yükselen alevler, bu hazin gömülüğü kızıl renkleri ile selâmlamışlardı. Öcünü denizde alamıyan düşmana Bigalı köyünden bir yıl dırım hızı ile yetişen Mustafa Kemal ora da insanlığın üstünde bir kudrettir. Büyük Kiçner ordusunun başında olanlar

yenilmelerine rağmen, böyle yüksek bir komutanın karşısında yer alabildikleri için mutludurlar.

Ricatlarile övünenler bir sabah o surlardan ve o topraklardan sökülüp giderken ne duymuşlardı?.. Yurt müdafaasında çarpan bir yüreğin, düşünen bir başın üstün başarılarından doğan enerji onları ürktüğü kadar imrendirmede mi?

Şimdi o topraklarda yüz binden ziyade Türk şehidi, kendi sayısını birçok kere geçen rakipleri ile yanyana yatmakta...

Orada yeni Türk tarihini yaratacak Büyük Başın gösterdiği yolda vatan davası için çarpışan ve şehit olmanın eşsiz yüksekliğine varanlar var.

Onlar ebedi uykularında, dünyanın bütün olup bitenine uzaktan seyirci kalıyorlar.

Şimdi bizde o isimsiz kahramanlara dökdükleri kanın boşa akmadığını ispat etmekle en büyük borcumuzu ödemeğe çalışıyoruz Çanakkale Zaferi Türk tarihinde olduğu gibi, cihan tarihinde de altın kalemle yazılmağa değer eşsiz bir başarıdır.

Bunu Türk tarihine armağan eden en büyük baş varolsun..

Uygurlar Ve Uygur Medeniyeti

KÂİML SU

Halkevinde verilen
konfranslardan

Uygur yazısı ile yazılmış (Karabalgason) da diğer bir kitabeye rashyorduz; bunda uygurların Mani Dinini kabul etmelerine ait bir kayıt vardır. Bundanda anlaşılıyor ki Uygurlar arasında Uygur yazısı denilen Sogut yazısının tamimi Mani dininin kabulünden sonra olmuştur.

Uygur Hakanlarının yedincisi olan (Uveysin kutluk Bilge hakan) (795 - 805) zamanı uygurların en şevketli zamanıdır. Karabalgason harabelerinde bulunan Çince kitabe Rus Türkiyatçısı (Vasilyef) in fikrine göre Uveysin hakan namına dikilmiştir. Halbuki Alman İşligel bu kitabenin Uveysin Kağanın torunu Alp kağan (808-825) namına dikilmiş olduğunu iddia etmektedir. Kitabe hakanın siyasi hayatından garp seferlerinden bahseder. Bu kitabenin de okunuşu güç olmuştur. Kitabe bilhassa hakanın Karlukları yendiğinden ve Sirderya havzasına kadar gittiğinden bahsetmektedir. Gerek Karluklar, gerek Türkşeler Uveysin Kağanın yüksek hakimiyetini tanımışlardır.

(839 - 845) tarihleri arasında hüküm sürmüş olan Öge tekin zamanında uygurlar, Baykalın Şimalinde yaşayan Kırgızların hücumlarına uğradılar. Bu tazyika dayanamıyarak vatanlarını bırakmak, Beş Balık Mintakalarına gelip yerleşmek zarur etinde kaldılar. Reşüdetinin rivayetine göre kırgızlar uygurlara karşı harp ederlerken yalnız değildiler. Dahasonra Cihanşümül bir devlet tesis edecek olan Moğullarla müttefik idiler. Uygur efsanesinde bu hadise başka şekilde anlatılmaktadır. Efsaneye göre Uygurlar ellerindeki devlet taşıncı cıldırıldıktan sonra vahşi hayvanların (göç:

göç) diye bağırdıklarını duyarlar ve göç ederler. Uygur hükümdarlarının menkıbevi menşei ni uygurların Orhon nehri havalisinden cenuba Tanrı dağlarının doğusuna göçlerini gösteren bu efsane profesör doktor Mehmet Fuat Köprülünün Türk edebiyatı tarihinde şu şekilde kayıtlıdır:

«(İdinhu: İdikut) uygur lehçesinde hükümdar demektir. Ve Kaü çank hükümdarlarının hepsine bu unvanı verirler eskiden bu hükümdarların yurdu uyguristanda idi rada (Hulin) adlı bir dağ vardı ki ondan (Tuğla) ve Selenğa adlı iki nehir çıkardı. Bir gece buradaki bir ağacın üstüne göğten mucizevi bir ışık indi. İki nehir arasında yaşayan halk bunu dikkatle takip ettiler. Ağacın gövdesinde gebe bir kadına benzeyen bir şişkinlik peyda oldu o ışık 9 ay 10 gün o şişkinlik üzerinde durdu. Bu müddet hitamında o şişkinlik yarıldı. İçinden beş çocuk çıktı o memleket ahali si onları alıp büyüttüler. Bunların en küçüğünün adı Boğu han idi. Sinni faaliyete girer girmez herkesi tahtı hükmüne alarak hükümrân oldu. Otuz batından ziyade bir zaman geçtikten sonra (yulın tekin) hükümdar oldu Çinlilerle birçok harplerde bulundu. Nihayet bu hale bir netice vermek için oğlu (Gali tekin) Çin ailesi hükümdarisine mensup Kiu-Liyen adlı bir kızı almağa karar verdi. Bu prenses sarayını "Hulin Pili pulu," yani hatun dağında kurdu: Bu civardatanrı dağı isminde bir dağ cenup tarafında da küçük dağ şeklinde ve (Kutlu dağ) adını taşıyan diğer bir kaya vardı. Hulin ne Çin seferleri, bakıcıları ile beraber geldiler. Onlar kendi aralarında dediler ki: Hulinin saadeti bu-

kayaya merbuttur. Bu hükümeti zayıflatmak için onu mahv etmeli mi?» bunun üzerine tekini bularak çinlilerle aktetdiği bu izdivaç mukabil olmak üzere o kaya parçasının kendilerine verilmesini talep ettiler. Tekin razı oldu lakin kayanın büyüklüğü yerinden kimildatılmasına mani oluyordu. Kayanın etrafını odunlarla doldurarak ateş verdiler. Ve kayayı iyice kızdırdıktan sonra üzerine keskin sirke dökerek parçaladılar. Sonra o parçaları arabalara koyarak çine kötürdüler. Bu, büyük bir hadise oldu.

Memleketteki bütün kuşlar, hayvanlar kendi dilleriyle bu kayanın gidişine ağladılar. Bundan yedigün sonrada tekin öldü. Ondan sonra bu memleket felâketten kurtulamadı, halk asla rahat yüzü görmedi. Yolun Tekin den sonraki hükümdarlardan bir çoğu süratle öldüler. Bunun üzerine hükümdarlar paytahtlarını „HOÇO„ ya nakle mecbur oldular. Ve hakimiyetlerini Beş balık'a kadar teşmil ettiler »

Üstat Mehmet Fuat Köprülü aynı eserinde Cuveyniden naklen bu menkıbenin İran menbalarındaki şekinden bahsetmek dedir ki o da aynen aşağıda olduğu gibi dir:

«Menbainı Kara kurumdan alan» Tuğla ve Selenğa Irmaklarının birleştiği Kumlancu da bir fındık ağacile bir kayın ağacı vardı. Bunların arasında bir dağ peyda oldu. Ve bir gece o dağın üzerine gökten nur indi. Bu dağ günden güne büyüdü. Uygurlular bu halı görünce hayrette kaldılar ve edep ve tevauzula o tarafa gittiler. Oradan güzel musiki sesleri geliyor ve geceleri otuz adım çevresinde bir nur görünüyordu. Nihayet vazı hamil vakti geldi, Dağda bir kapı açıldı içinde biri birinden ayrı beş daire ve onlarda beş çocuk vardı. Ağızları üstünde mallaakta duran bir emzikle süt emiyorlardı. Halk ve ümera onlara fevkalâde hürmet ettiler. bu-

yüklerinin adı « Sungur Tekin » ikincinin Konur Tekin, üçüncünün Tukâk Tekin, dördüncünün «Urtekin» beşincinin «Boku Tekin» idi. Bunların tarafı ilâhiden geldiğine kail olan Uygurlar içlerinden birini hükümdar yapmağa tesebbüs ettiler. «Boku» hüsn, zekâ ve ehliyetce diğerlerine faik olduğundan müttefikân onu Han intihap etmeğe karar verdiler. Ve büyük bir şölen yaparak onu usulü dairesinde hanlık tahtına is'at ettiler. Cenabihak ona bilhassa üç karga vermişti ki bu memlekette olup biteni ona ihbar ederlerdi. Bir gece Boku han uyurken penceresinden bir kız girdi. Boku korktu. İkinci gece yine geldi. Yine korktu. Üçüncü gece vezirin teşvikiyle kızla görüştü. Akdağa giderek orada konuşuyorlardı. Bir gece aksakallı ve akdeğnekli bir ihtiyar ruyasına girdi. Ona fısıltık şeklinde bir taş vererek:

« Bu taşı sakladığınız müddetçe dünyanın dört bucağına hakim olacaksınız » dedi. Boku hana çocuklarından biri halef oldu. Onlar zamanında hayvanatı ehliye ve vahşiyenin, kuşların, hatta çocukların «göç!» diye müteessirana bağırdıkları işi dildi. Bu manevi işaretin tesiriyle onlar mevkilerini terk ve ihtiyarı muhaceret ettiler, Nerede durmak istedilerse bu sesleri duydular Nihayet «Beşbalık» ın bulunduğu yere gelince ses kesildi, onlarda orada durdular. Beş mahalle yaparak (Beş balık) adını verdiler.

Efsanede de söylenildiği üzere uygurlar Karakurum sahasını terk ettikten sonra Beşbalık mintakasına geliyorlar ve burada şarki Tiyan şan uygurları adını alıyorlardı. Şark Tiyan şan uygurları on dördüncü asra kadar yaşadılar.

Uygurların bir kısmı da şimdiki Gançjav şehrinin bulunduğu yerde bir beylik teşkil ettiler. Bu mintaka onbirinci asırda Tangütler - Tibet kavmi - tarafından feth edildiğinden bu tarihten itibaren Tan-

güt diye tesmiye olundu. Bundan sonra burada yaşayan Uygurlar hiçbir siyasi vakaya iştirak etmiyerek zamanımıza kadar yaşamışlardır. Bugün kısmen lisanlarını muhafaza etmektedirler.

Şarki Tiyanşan Uygurlarının paytahtı « Hoço » Şehri idi. Bu şehirde uygur tarihini aydınlatacak meşhur hafriyatlardan biri yapılmıştır. Uygur hanları yazın Beş balık şehrinde oturdular. Hudduları şimalde Karahanlılara bitişik idi. Garbında ise « Lopnor » gölünü geçmiştir. Beş balık beş şehir demektir, Mahmut Kaşgaride zikrolunan bu şehirler hoco, beş balık, sülmü, Çanbalık, Yengibalık. Bunlardan « Kara Hoço » şehri yukarıda da zikir edildiği gibi harabelerinde bir çok kıymetli araştırmalar yapılan şehirdir.

[1097] tarihine kadar uygurlar belli

başlı Karahanların ve diğer komşularının hücumlarına uğramışlardır. (1097) tarihinden itibaren çok zayıflamışlardır. Uygurların, harabeleri miralay Kâzlof tarafından keşfedilen « Kara hoço » tarafında oturanları « Kara uygur » , Sütjav taraflarında yaşayanları Sarı uygur adlarını taşıyorlardı. Bu gün sarı ve kara uygurlar pek az olarak yaşıyorlar. Hatta Kara Uygurlar kendi dillerini unutmuşlar Moğulca konuşmaktadırlar. Sarı Uygurlar ise dillerini ve eski medeniyet eserlerini muhafaza etmişlerdir. Gerek sarı, gerek kara uygurlar bu gün Budist mezhebine sahiptirler. Bunların Lisan ve adetlerini tetkik eden Rus Müsteşerîkî Malof altın Yaruk adındaki mühim budist eserini bunların içinde bulmuştur ki şimdi yedi cilt olarak neşredilmiştir.

Boğazköy Eti Sanat Eserleri

Çeviren: A: ZEKİ ÖKMEN

- II -

Kuri Bittel

Güney tarafında şehir düşmanların hücumuna karşı tamamen maruzdur; zira burada şehir duvarlarının önüne gelen toprak parçası diğer taradan olduğu gibi derin bir vadiye açılmıyor. Daha çok üzerinde büyük ordu kütlelerinin kolayca şekil değiştirebileceği ve geniş cephe-ler halinde şehire karşı yürüyebilecek yüksek bir düzlük hemen hemen aynı şekilde ve parçalanmadan uzanmaktadır. Burada bundan dolayı tahkimatçıları bilhas- sa mürekkep bir şekilde ve düşünerek yapılmıştır. Aşıl şehir duvarının önünde bir ön duvar vardır ki üzerinde müdafilerin yer alabileceği bir hafif meyil kapamaktadır. Bu sathımayiliç şehirdi- varına ulaştıran müteaddit kapılarla ge- çilir. Şehir duvarının en büyüğünün bir yerinde büyük kalalar ve sütunları taştan arslanlarla ve aynı zamanda kanatlı sefen girdenilen efsanevi hayvanlarla süslenmiş çifte kanatlı kapılar vardır. Bunların dar ve inhaalı yukarı dikilmiş kuyruğ- yle bir yarıcı hayvanın daha doğrusu bü- yük bir kedinin karak terini verir. Fakat kanatlar ve insan yüzü onu efsanevi bir varlık olarak göstermektedir. Kafasının üstünde iki büyük boynüz göze çarpardı bunun bir eme olduğunu delildir. Aynı ef- sanevi hayvanlar, Mısırdaki ve Babilde te- mamen uymassada eski zamanlarda bi- linmekte idi, fakat ilâh Asya ale- minde bu abide şimdiye kadar bunun en eskisidir. Ve Asurilerin daha yakın zama- na ait anıtlarının Eti tasavvurunun ve diğer ön sanatının Eti tesiri altında meydana geldiklerine ihtimal verilebilir. Şehrin içinde di- ger yerlerde deplastik eserlerin kalıntıla-

rı bulunmaktadır. Sarayla birlikte bir kaza olan nişan taşından ihtimalki tamamen bir araya getirilmeyen büyük parçalardan bü- yük bir arslan meydana gelmektedir. Şe- hrin ortasında kralın sarayı olan büyük kalede 1934 kazısında kireç tığından ya- pılmış iriyarı fevkalade büyük bir boğa Statüsü meydana çıkarılmıştır. Şehrin büyük mabedinden uzak olmayan bir yerde dar yüzlerinde Arslanlar bulunan su hazinesi ve statüler için üzerinde bir mabedde bir ibadet sahnesini canlandıran diğer bir hey- kel kaidesi bulunmuştur. Fakat bütün bu eserler; bizim esas itibariyle tanımadığı- mız Eti sanatlarının büyük abideleri kai- şısında, yazılı kaya kabartmaları karşısın- da ikinci derecede kalır yazılı kaya es- kişehrin dış kısmında ve bugünkü günde hemen hemen bir buçuk kilometre şarkta garba doğru uzanan bir dağ yamacında bulunmaktadır. Gözle fark edilmeyen ka- yaya doğru yaklaşmadan hangi cevhe- ri sakladığı asla görülmez. Eski Etilerin böyle önemli bir anıdı koymak için bu ye- ri niçin seçtikleri bizzat gidildiğin de ancak görülebilir. Yüksek ve tabiat iti- bariyle parlak kaya duvarları, yapılışı ve kaya oyukları böyle bir mukaddes kaya- nın konması için yaratılmış gibidir. Bura- da çok eski zamandan beri herhangi bir esrarlı kaya veyadağ ilahının takdis edil- diği sonucuna varılması çok muhtemeldir.

Buradaki iki odadan batıdaki büyük ve güneye doğru açıktır. Ve diğeri daha küçük ve doğuya gidebilecek bir durum- dadır. Daha büyük bir koridorda ilah- lardan uzun bir kafiye tersim olunmuştur. Filvaki batı tarafında tercihan erkek, do-

ğu taraftada hemen hemen munhasıran kadın ilahlar vardır. Her iki kabile yüzlerini kuzeye uzun başlıklı ve kılıçlı, uzun eteklerle ayakları bükük ve çıblak olarak durun bir bıyıklı ilaha çevirmişlerdir. Baş taçlı kemerli ve Piise etekli bir kadın ilahede kuvvetli bir pars tarafından taşınır vaziyette diğer ilahın karşısında durmaktadır. Zaten bu şekillerin büyüklüğü yalnız onlardaki bütün bir sıra kabartmanın baş resmini görmek icap ettiğini ifade etmektedir, bu itibarla bunu takip eden 3 4 ilahın şekilleri; kabilenin diğer uzuvlarından uzun sırası içinde büyük baş ilahların yara altında kalmak için küçültülmektedir. Burada ifade edilmek istenen şeyde şüphe kalmamalıdır: Eti devletinin adını; Eti kıralları Vassaller yahut diğer yabancı kırallar arasında yapılan devlet muahedelerinde tanıdığımız (Binler ilahı) dır. Bu muahedelerde sonformül olarak şu yazılıdır.

“Ve görürüz; bu muahede için güneşi büyük kiral Labernası hava ilahının sevgilisinin, Binler ilahına çağırdım ve onlar şahit yaptım ve onlar şahit olacaklardır,, Bundan dolayı yazılı kayadaki büyük ilahlar kafilesinde Etipantenonun bir ifa-

desini büyük bir ihtimalle görmekteyiz. Bu kabartmanın sanat tarihindeki ehemmiyetini araştırarak olursak bunun kafi derecede yüksek bir taktir kazanmadığını görüyoruz ve heykeltıraşlık iktidarları yönünden eserde sanatkarların ifade etmeğe cesaret ettiği fikirlerden daha az bir şey vardır. Filvaki eski ön Asyada basma ve kabartma olarak öyle temsil sahneleri tanıyoruz ki bu sahnelerde iki ilâ dört şekil bir ilaha doğru koşarken tasvir olunmuştur. Fakat ilahların uzun bir kafilesinin ilk defa yazılı kayada görüyoruz. Bu itibarla iki kabilenin karşılaşmasını böyle mahirane ve canlı bir nizam içinde Atina şehrindeki partenon deki büyük minevra merasimlerinden ve merasim kafilesinin daha sonraki asırlarda bilinen şekillerde vaki olan bir tipini ifade etmektedir. Biz yazılı kaya ile aynı şekilde bir ilahlar kafilesini ifade eden bir abideyi yani (Musula yetmiş kilometre kuzeyinde) sanahrip zamanından kalma Malatya asur kabartması ile mukayese edersek kendisinden hemen hemen 600 yıl yaşlı olan eti sanat eserinin resim terkihi yönünden faikiyetini gösterir.

(Sonu gelecek sayıda)

Balıkesirde Hastaneler Tarihçesi

Yazan: ABDİ AĞABEYOĞLU

Hastane yapıldıktan ve açıldıktan sonra bu müessesenin idamesi için yine her yıl kurban derilerinin toplanılmasına devam olunduğunu görüyoruz. İlk zamanlarda maarif komisyonun topladığı bu derilerin tutarı idame masraflarını karşılamadığı için o vakit satılan aşar üzerinden mültezimlerden belli miktarda para alındığını da duyduk. Komisyon bir kaç şene hastaneyi bu gibi gelirlerle idame ettirdikten sonra işi belediyeye bırakmıştı. Belediye de yine her yıl derileri toplamış ve satarak tutarını hastaneye sarfetmiştir ayrıca (Hastaneye dühüliye) (Hastaneye ait lubiyat) diye iki türlü resminde tahsil edildiği ni belediye kayıtlarında görüyoruz. Daha sonra mutasarrıf bay Ömer

Âli zamanında (314 - 897) yılın da hastahaneye varidat getirmek üzere şimdiki şehir sineması yerindeki eski eczaneye bitişik olan köşede bir hamam (Bey Hamamı) yaptırılmıştır. Bu hamam hastanelerin hususî idarelere devri esnasında hususî idereye belediye tarafından devredilmiştir.

Artık bundan sonra hastahanenin zaten büyük bir yekûntutmayan masrafları belediye tarafından ta (329 - 913) yılı ağustosuna kadar bütçedeki fukaraya yardım parasında veriliyor. İlaçları belediye

hesabına tedarik olunuyor. Bu gibi masraflara belediye vezne defterlerinde (314) yılından sonra sık sık rastlanmaktadır. Bir zamanlar Hamza zade bay Ahmedin bu işlere baktığını, hastanenin idare ve işesile ilgilendiğini görüyoruz.

Sırf halkın verdiği yardımlarla ortaya getirilen bu hayırlı müessese Reşit bey hastanesi yapıldıktan sonra yine hayırlı bir işe ayrılıyor ve öğretmen okulu oluyor.

Daha sonra öğretmen okulunun Mîtat

paşa ilk okuluna taşınması ile Rüştîye okulu doğum evinden buraya geçiyor (330-331) Bir taraftanda binaya üçüncü bir kat yapılmasına başlanıyor [*]

Ertesi yıl Rüştîyelerin kaldırılması ile okul Hacılbeyi

Eski hastane binası

nümune iptidaisi adını alıyor.

Ve altı sınıflı bir okul oluyor. İstirdattan sonra (339 - 340) buradaki Hacılbey okulu şimdiki Alişuri okuluna kaldırılıyor ve yerine Kız öğretmen Okulu şimdiki Dumlupınar binasından buraya taşınıyor. (927) de öğretmen okulunun İzmir kaldırılması ile burada bir kız orta okulu açılıyor. Ve (936) ders yılı başında bu okulun Liseye karıştırılması ile bu bina-

[*] — O vakit daimî encümen azası bulunun Kavaklı bay Osmanın mutemetliği ile bu kat hususî muhasebe tarafından yaptırılmıştır.

da dokuzuncu bir ilkokul açılarak adına Hacibey ilk okulu deniyor. Memleketin hasta evlatlarını Sağaltmak için sırf hal-kin yardımı ve hayırsever şahısların öncülüğüyle yapılan bu hayırlı bina yine memleketin çocuklarını okutmak gibi di-ğer bir hayırlı işe yaramakta ve gözleri-mizin önünde canlı bir hayır anı olarak yaşamaktadır.

GUREBA HASTANESİ KADROSU

Yatak kadrosu 10 - 15 arasındadır.

Hastanenin belli başlı bir doktoru ev eczacısı yoktur. Belediye doktorları ve eczacısı bu ödevleri görmüşlerdir. Yul-nız daimi iki hademesi varmış Bu dok-tor ve eczacılara mahsus düzgün bir kü-tük defteri bulamadık. 320 den sonrası

Sıra No:	Adı	İşi	Dp. No:	Maası	İşe Bş. Tarih	Ayrıldığı Tarih
1	Ahmet	Belediye Dr.	—	—	1282	1287
2	Minaeyan simone	Belediye Dr.	—	1000	1289	—
3	İsmail Toksülük	Memleket Tabibi	—	800	1294	319
4	Gürcü Hasan	—	—	—	304	311
5	Dikran	İkinci memleket tabibi	—	600	—	311
6	Dikran	Birinci Memleket Tabibi	—	800	311	314
7	Mıgırdıç	Belediye Dr.	—	756-800	314	323
8	İsmail Toksülük	Belediye Dr.	—	756	323	323
9	Ali Raufi	Belediye Dr.	—	755	323	324
10	Zarifi Naim	Seyyar frengi tabibi	—	1211	320	—
11	Karanfilidis	Seyyar frengi tabibi	—	—	323	324
12	Mukbil Halil bin Salih	Belediye sertabibi	—	800	324	329
13	Ahmet Emin	Belediye ikinci tabibi	—	600	326	329
14	Ahmet Emin	Belediye Başhekim	—	—	329	935
15	Fajk Salih	Belediye ikinci hekimi	—	571,5	329	329
16	Ali Rıza	Belediye Hekimi	—	571,5	329	330
17	Osman İsmail	Belediye Hekimi	—	—	330	330
18	Artin Hampar-sum	Beledize hekimi	—	—	330	—

Cetvellerde adı geçen doktorların ba-zılarının maaşlarını maliyeden, bazılarının Belediyeden aldıklarını kayıtlarda görüyo-ruz.

için oldukça düzgün kayıtlar vardır. Di-ğerlerini belediye vezne defterlerinden çıkardık.

Bunların bir listesini buraya koyuyo-ruz. Bu hastanede ilk çalışan arkadaş Doktor bay Hasan ile Balıkesirli doktor Toksülük bay İsmail ve eczacı bay Sürey-yadır.

GUREBA HASTAHANESİNDE ÖDEV ALAN BELEDİYE DOKTORLARI. ECZACILARI VESAIR İŞYARLAR.

Biz belediye vezne defterleriyle 320 den sonraki kütük kayıtlarında ve muhtelif salnamelerde bulduğumuz doktor ve ecza-cıların hepsini buraya yazmayı Balıkesi-rin Tıp Tarihi bakımından faydalı bulduk.

Yine o vakit sıhhiye müfettişliği yapan Doktorların ücretlerini Belediyeden aldık-ları görülmektedir. O vakit sıhhat müfet-tişliği yapan dokforlara dair belediye vez-

ne defterlerinde 310 dan 313 çe kadar

Sıhhiye Müfettişi Abdür-rauf, 314 de ise sıhhiye müfettişi şerafettine rastladık. O vakit ki Belediye encümen üyesi Bay Mehmet Timurşah Gerek doktor İsmail'in ve geçerek Hasanın hastahanede ilk çalı-şan doktorlar olduğunu söylemektedir. Bu doktorlardan bazılarının hal tercüme-lerini bulabildik.

DOKTOR TOKSÜLÜK İSMAIL [1]

Balıkesirlidir. Askarî Tıbbiyeden çık-mış olup Binbaşılığa kadar terfi etmiş, 1293 Rus savaşında bulunduktan sonra istifa ederek memleketi olan Balıkesire gelmiştir. Burada memleket tabibi (Belediye tabibi) olarak çalışmış, 308 tarihinde Karesi İdadisinde tarihi tabii muallim vekilliği yapmıştır. 314 de Edre-mit Belediye Tabibliğine nakletmiştir. 6 - 7 - 323 tarihinde Balıkesir Belediye ta-bibi bulunan Mıgırdıç ile becayiş etmiş ve Belediye Tabibi iken 11-11- 323 de ve-fat etmiştir.

DOKTOR MUKBİL

Salih Sarım oğlu Doktor bay mukbil 1285 de Samsunda doğmuştur. 27 - 4 - 306 tarihinde tıbbiye mektebini 335 nu-maralı diploma ile bitirmiştir. 6 6 - 306 tarihinde devlet hizmetine giren doktor Balıkesire Kastamoni belediye tabibliğin-den naklen 15 - 4 - 325 de geliyor.

3 - 8 329 tarihinde Liva merkez tabibliğine sonra sıhhat müdürlüğüne ter-fi ediyor. Memlekette kaldığı on yıl zar-fında kendisini halka o kadar sevdireyorki kendisini tanımayan ve bilmiyen kimse kalmıyor. Dertlilerin ve fakirlerin derdine koşmak onun için bir ödevdi. Halk arasında fıkara babası diye anlıyordu. 1-6 335 de hastalığı dolayısıyla müdiriyetten ayrılıyor. tebdilhava için gittiği Şamlının Boğaz köyünde (17 7337) tarihinde ölü-yor. Mezarı Boğaz köyündedir. Balıkesire

pek büyük hizmetleri dokunmuş, genel savaş yıllarında Müdafaai Milliye ve Kı-zılay cemiyetlerinde de çok büyük gay-retler göstererek çalışmıştır.

DOKTOR AHMET EMİN ÇUDRI

1295 de Artvinde doğmuştur. 1 - 6 - 321 tarihinde 751 numaralı diploma ile tıbbiye mektebini bitirmiştir. İlk memuri-ti sandıklı kazası belediye tabibliğidir. Or-ada niştafa ederek ayrıldıktan sonra 25-11- 326 da Balıkesir belediyesi ikinci tabib-lığıne ve 1 - 8 - 329 da da sertabibli-ğıne atanıyor. Burada 27 yıl kaldıktan sonra Manisa belediye tabibliğine atanıyor. Oradan Üskidara belediye tabib-lığıne atanıyor.

Ahmet Emin Balıkesirde kaldığı yıllar-da pek çok çalışmıştır. Memlekete pek büyük yardımları dokunmuştur. Aralıksız olarak 13 yıl Kızılay başkanlığını yapmış ve umumî merkez kendisine fahri aza pa-yesi vermiştir. Genel savaşta Balıkesir halkının yardımile Müdafaai Milliye'nin ve Kızılayın Çanakkale mecruhlari için Balıkesirde açtığı 150 yataklı hastane-de fiili vazife almış, yıllarca nokta rev-i-rini idare etmiş, ve takdir edilmiştir.

Gureba hastanesi daha doğrusu bele-diye eczacıları:

- 1 — Süreyya.
- 2 — Prodromidis.
- 3 — Azmi Neşet Sakol.

SÜREYYA [1]

İzmitlidir. Şeyh zadedir. Eczacı mekte-bi mezunlarındandır. Balıkesir belediye ec-zacı bulunurken Karesi idadisi ta-rihi tabii muallimliğine 304 yılında tayin edilmiştir. 306 sonlarında islam eczacı ol-masına binaen Haseki kadınlar hastahane-

[1] Sayın Saylavımız bay İsmail Hakkı Uzun çarşısının (Karesi İdadi Sultani) salna mesinden « Sayfa 50 » ve Sıhhiye Müdüriyeti ve belediye sicillerinden çıkarılmıştır.

si baş eczacılığı ödevile İstanbula çağırılmıştır. Hastahanenin baş eczacılığında iken geçen yıl ölmüştür.

PRODROMİDİS

9 Ağustos 314 de eczacı mektebinden çıkan bu zat 322 yılının bir haziranında Balıkesir belediyesine tayin olunmuş ve 325 martının birinci günü istifa etmiştir. Yapılan hesap bakımında Eczaneden ihtilas ettiği anlaşılmış, kaçtığı için o vakit takibat yapılamamıştır. Bu zat yunan iş gali sıralarında tekrar Balıkesire gelmiş ve Balıkesirin kurtuluşunda ölmüştür.

AZMİ SAKOL

11 - 12 - 322 yılında eczacı mektebinden 941 No. lı diploma ile mezun olmuş ve 1 Mart 325 de belediye eczacılığına atanmıştır. Belediye eczanesi zamanın terekkiyatı ile mütenasip bir şekle sokarak idare etmiş ve hasılatını eczacı, muavin ve belediye tabibi maaşlarını yetecek bir dereceye yükseltmiştir. 336 da ayrılarak Şifa eczanesi adile bir eczane açmıştır. Ve halen serbest çalışmaktadır.

GUREBA HASTAHANESİNLE ÇALIŞAN DİĞER MEMURLAR

1 — 314 yılında aşı memuru Derviş Maaşı . dörtyüz.

2 — 6 Mart 326 dan ağustos 929 za kadar Zeynelabidin. İstanbulaşı mektebin-

den 384 sayılı ve 19 - 1 - 323 tarihli diploma ile mezun olmuştur.

381 kuruş maaşı vardır. Halen sıhhat da-iresi tebhîrhane aşısı merudur.

3 — Sakarya (Viedaniye) mahallesinden Halil çavuşda uzun müddet burada çalışmıştır.

4 — Bu arkadaşlardan başka bu hastanede zaman zaman bir çok arkadaşlarda çalışmıştır 896 - 313 büyük yer sarıntısında İstanbuldan

Tatar Şakir paşa başkanlığında bir sıhhi hey'et gelerek bina yıkıntıları altında yaralananları tedavi etmiş ve icap edenlere ameliyat yapılmıştır. Bu heyet zamanında yani 314 yılında belediyecede masraf yapılmıştır. [1] Hatta o zamanlar binanın taş ve kârgir olmasından korkularak bahçeye tahta barakalar yapılmış ve hastalar orada tedavi edilmişlerdir.

Balıkesirde o vakit serbest doktorluk yapan Parafendidis ve Vasilaki bu hastaneye devam etmişlerdir. Erdekten doktor Makridinin de bazı ameliyatlar için çağırıldığı olmuştur. [2]

[1] Sayın saylayımız Bay İsmail Hakkı Uzun çarşının (Karesi, Sultani, Lise) salnamesi Sahife 55

[1] Vezne defterinde şöyle bir kayıt bulduk. (314 de hey'eti muhtereme zamanında hastahane istihdam edilen Serkis Kalpakçıyan'a ücret 70 kuruş verilmiştir.)

Sağancılı Veli

KÂMİL SU

Bergama kazası ayanından Veli ağa zevkine düşkün bir adamdı. Babasından kalma ayanlık işleriyle uğraşmağı katıyen düşünmezdi. Bununla beraber sefahat yolunda su gibi harcadığı paralara karşılık olması için bu mansıbın gelirine ihtiyacı vardı.

Oturduğu Geniş, Kuştüyü minderler üzerinde gözleri yarı kapalı uzun uzun düşündü. Kendini zevkin kucagından ayırmamak için bu işlerin bir başkasına gördürülmesi icap ediyordu. Birden aklına Sağancılı Veli geldi. Çetin bir meseleyi halletmiş, güç katlanılabilir bir yükü üstünden atmış gibi hafıfliyerek yerinden kalktı. Odanın içinde geniş adımlarla gezindi ve kendi kendine: «Sağancılı tam bu işin ehli'dir diyordu. Hem babam da çok iyi hizmet ettiğini söylerdi.

Ellerini birbirine vurdu. Kapıdan saygı ile eyilerek giren uşağa Sağancılıyı çağırmasını emretti.

Biraz sonra çağırıldığı adam kapıda görününce:

Gel arslanım diye gülümsedi. Şimdiye kadar bu kapıda çok hizmet ettin. Babam seni beğenirdi; ben de seni severim ve sana emniyetim vardır. Bundan sonra ayanlık umurunu sana bırakıyorum. Göreyim senil

Şimdiye kadar kafasında gizli ihtirasların ateşi yanan Zeki Sağancılı hayallerinin tahakkuku için iyi bir fırsat telakki ettiği bu teklifi, başını ağasının önünde hürmetle eğilerek kabul etti.

Sağancılı Veli Oslan Konar göçer yürük tayfasından dı. Veli ağanın babası ko ca Arap oğlu İsmail ağa zamanında Bergamaya gelerek Sağancılı köyünde yerleşmiş bir az sonrada ağanın hizmetine girerek

başardığı işlerle kapısının emektarı olmuşdu.

Sağancılı'nın görünüşte hiçbir derdi yok gibi idi. Yakınında yaşayanlara bu hissi veren zeki adam, kalbini kemiren, içinde kavurucu kıskançlık ateşi yaratan aşkını gizlemesini çok iyi biliyordu. O, daha bu kapıya girişinin ilk günlerinde evin kızını görmüş ve onu çılgın gibi sevmişti. Ağasının inan ve teveccühünden bir zamanlar.

Ümidin tatlı ve yumuşak dalgalarına bile kendisini kaptırıp vermiş değildi. Fakat genç kız bir başkasının hayrına karışmak üzere büyük düğün gürültüleri arasında hayatından silinip gidince cehennem azabını yaşamak fecaatı baş göstermişti.

Arap oğlu kızını böyle çirkin bir adama vermeği aklından bile geçirmemişti. Hem ağa böyle bir şey düşünmüş olsaydı, neticede yine hüsrana mukadder değilmidi? Parlak lapiska saçları menekşe renkli gözlerinin can alıcı gülüşleri, tatlı ılık bakışlarıyla cidden cana yakın olan genç kız yüz güzelliğinden mahrum bu allahın bahtsız kuluna varırmı idi?

Gür siyah kaşları altında dışarıya fırlayan kanlı gözleri, düşük bıyıkları; köseleleşmiş esmer suratı, ince ve çapık burbu dudaklarının örtemediği korkunç derecede iri ve dışarıya fırlak dişleriyle sağancılı hakikaten korkunç denecek kadar çirkin bir mahluktu.

Yakınında yaşayanlar onu ancak korkularından sever görünürlerdi. Ya içli.. Sanki yüzünün aynadaki gölgesi idi. Namuslu görünmekten başka bir meziyeti olmayan bu adam yalnız çok çirkin ve harîsti.

[1] Cevdet Tarihi C. I. S: 106

Üzerine aldığı işi bir zamanlar iyi idare etti ve kafasında şekillendirmeye çalıştığı müthiş tasavvurundan yakınında bulunanlar ahîç bir şey sezdirmedi.

Mevkiini tamamiyle sağlamlaştırdığına inandıktan sonra bir gece kendisine uydurduğu bir kaç şaki ile beraber Veli ağanın konağını bastı. Onsekiz nefer bölük başını ve o arada Veli ağayı da katletti. Bergama ayanlığını bu suretle zabdeden Sağancılı ertesi gün, rakibi, sevgili Zeynebin kocası Abdülfettah'ın mallarının müsadere edilmesini ve zevcesinin de kendisine teslimini yanındakilere emretti.

Abdülfettah bu emirden gizlice haberdar olduğu için karısını alarak komşulardan birinin evine sığındı. Ve o gece İzmir kaçtı. Fakat sağancılı'nın kini onun peşini bırakmadı. Onu vurmak için melun pilanlar tasarlamaktan gori kalmadı. Bu meyanda Karaburun voyvodası Ivez ağa ile mektuplaşmağa ve adamlar göndermeğe başladı. Bunu haber alan Abdülfettah can kaygusuna düşerek karısını İzmirde bırakıp Kütahyaya kaçtı.

Sağancılı Karaburun voyvodası ile anlaşmıştı. İzmir muhasara etti ve Abdülfettahın karısı Zeynebi istedi. Bundan telâşa düşen İzmir kadısı ayaklanmış olan ahaliye Zeynebi vermenin bir zaruret olduğunu izah etti. Memleket kurtuluşu için başka çare kalmadığını gören İzmirli genç kadını Sağancılıya vermeğe mecbur oldular.

Zeynep nikâhlı bir kadındı. Fakat Sağancılı nikâh üstüne nikâh kıyılmaz hükmü şerisine dahi kıymet vermiyecek kadar aşkının esiri olmuştu. Yıllardır içinde gizlediği sevgi patlak vermiş volkanlar gibi varlığından fışkırıyor, ona Zeynebin haricinde herşeyi unutturuyordu. Nihayet genç kadını kendisine nikâhladılar.

Sağancılı artık gemi azıya almıştı. Kısa bir zamanda başardığı işler kendisini daha büyük ümitlere düşürmeğe başladı.

Daha büyük menfaatlar temin etmek hırsıyla şahlanırken onu önlemek, bu çılgın hareketlerini durdurmak isteyenlere karşı pek müthiş davranıyordu.

Artık hırsızlık ve yolsuzlukları hadsiz bir şekil almış, nihayet hükümet tenkiline karar vermişti. Anadolu vahşi Abti Paşa bu işe memur edildi.

Vuruşma pek müthiş oldu. Sonunda yenilen sağancılı kaçarken Zeynebi de beraber götürmek istedi. Fakat zeynep bu kötü huylu menfur aşkı ve manasız ihtirası yüzünden yuvasını bozan adamdan nefret ediyordu. Hiç bir zaman kendisini takip edemiyeceğini söyledi. Zeynep hiçe indirilen kadınlık gururunun hincını almak için yanıyordu. Masum kocasının, zülüm altında inliyen memleketin, soyulan, haksızlığa uğrıyan bahtsızların öcünü almak, bu kalpsiz adamı elleriyle parçalamak istiyordu. Genç kadının kendi ile beraber gitmemek için gösterdiği inad sağancılıyı deliye döndürdü. O, her şeye rağmen sevdiği kadından geçmiyordu. Hayatı tehlikede idi. Gitmek hemde çok acele gitmek lâzımdı. Fakat onu burada bırakabilirmiydi Bu güzel gözlerin başka bir adama bakaçağı, bu uzun lepiska saçların başka başlara dolanacağı aklına gelince kudurmuş dönüyordu. Nihayet onu ellere bırakmaktansa kendi eliyle öldürmeği tercih etti. Yenilmişti üstelik sevdiği kadını da ebediyen kaybetmişti.

Yollarda başı boş hayvanlar gibi sürünüyor, bin bir korku ile kırları, dağları aşırıyordu. Güçlülük Kepsüde sağancılı Süleymanın yanına sığına bildi. Fakat orada duramıyarak kaçarken Avunyada Künahtlı yolunda kendine yardım edenlerle beraber öldürüldü. Mevki hırsıyla tutuşan beyninin bir fenalık planını çizen, kanlı sahneler, iğrenç hadiselerle karar veren kafasının son nasibi bir avuç topraktan başka bir şey olmamıdı.

Ata Sözleri

Tophyan: İ HAKKI AKAY

A

Ağrısız baş mezarda olur

Ne doğru sözl Hayatta her ferdin muhakkak bir ilgisi, kaygısı, bir baş ağrısı vardır. Hayatın çekilmez dertlerinden ancak mezarda kurtulabiliriz. Atalarımızda maksadı budur.

**

Akca bir murat, bir inat içindir.

Hayatın ancak para ile temin edildiği anlatılmak isteniliyor. Filhakika para bir murat üzerine toplanır, zengin ve mes'ut olmak muhayyelemizde yaşattığımız saadet şekillerinin tahakkuku ile kabildir. Hayatın zevkini, zevkin tahakkukunu temin eden paradır.

**

Akçası ucuz olanın kendi kıymetli olur.

Bu meselden maksat, cömertliktir. Cömert olan insanlar daima hürmete şayan adamlardır. Cimrililerin hiçbir zaman dostu ve kıymeti olmaz.

**

Aşıkâr düşman gizli dosttan yeydir!

Hayatta öyle vakalara şahit oluyoruz ki dost zannettiğimiz nice adamların akla gelmez hile ve fenalıklarla karşılaşırız. Bu gibilere bütün esrarımızı açarak kalbimizi dökeriz ve her bir fenalığı da onlar yüzünden görürüz. Halbuki apaçık, düşman olduğunu bildiğimiz adamlardan korkmayız. Çünkü onların yanında bütün harekâtımızı takyit eder kendimizi sakınırız. Bunun için atalar, düşman bildiklerimizden hiçbir zaman fenalık gelmiyeceğini ve fakat dost bildiğimiz gizli düşmanlardan da sakınmaklığımız icap ettiğini ihsas ediyorlar.

Ağlatırsa Tanrı gine güldürür!

Bizi saadete çıkaracağına kani olduğumuz birçok işlerin bazı defalar bozulduğunu görürüz. Bu mesel, bu gibi muvaffakiyetsizliklerden kırılarak bu işlerin bırakılmamasını ve her işte "Azim," ve «Sebat» edilmesini ve neticede yine muvaffakiyetin muhakkak olduğu anlatılmak isteniliyor.

*

Altın kap içine sırke konulmaz!

Bu meselin ihtiva ettiği mana çok geniştir. ve felsefidir. Her birşey yerinde kullanmak ve tedbirli hareket etmek lüzumunu ihsas etmektedir. Heyeti içtimaiyenin ittifakile iyi dediği ve iyi gördüğü bir zata fenalık isnat etmek yakışmaz bir harekettir. Nasılki altın bir kap içerisine sirkenin konulmayacağı gibi.

**

Anasından büyük kuzu olmaz!

İnsan ne kadar ilerlese onu doğuran, maddi ve manevi terbiye eden büyüğünden daha büyük addolunamaz.

**

Ağı ise yut, deve ise gütl!

Devamı çok güç vazifelerde sebat ve tahammül tavsiye eden bir sözdür. Bu mesel, hepimize rehber olmalıdır. Çünkü hayatta başarılamıyacak zannedilen birçok müşküllerle karşılaşırız. Bu gibi işlerde azim ve sebat etmek lâzımdır.

*

Alış veriş sakal altından geçer!

Sözüne itimat olunmaz demektir. Bilhassa alış verişte canbazlıkla daima aldanılmak tehlikesi bulunduğu ihsas edilmektedir.

Ak köpeğin pamuk ve pazarına zararı var

Ak köpeğin pamuk pazarında işi ne?

Alelekser aynı emtia ve eşya üzerine işi yapan meslek erbabının gösterdiği ihtiramli rekabetler hakkında kullanılmaktadır.

Çocuğun dilinden ana anlar

Yani, her iş ehline güler demektir.

Alemin hamayili yanında kıymetli

Şahsi tasarrufların kıymetini ifade eden bir sözdür.

Almıyacağın pekmeze neden su kattırdın?

Buda alış veriş bozan adamlar hakkında sarfolunur.

Altın eşikli, gümüş eşikliye mühtaç olur.

İnsanların dünyada daima birbirine mühtaç oldukları malûm bir kaziye dir. taksimi âmal de bu noktadan ileri gelmiştir. Fıtrat, bütün insanları hep aynı vazife ile taviş eylemiş olsaydı beşeriyet, kırılır, medeniyet tesis edemezdi. Binaenaleyh, zengin ve fakir birbirine mühtaçtırlar.

At üstünde kuduz dalar

Bu mesel de talisizliği ve talisiz olanları daima kaçındıkları halde belânın gelip bulacağını ve hatta kuduzun hayvan üzerinde bile olsalar gelip kendilerini dalayacağını anlatmak istiyor.

At ilin, eğer eğreti, bizim de dahda hımız var!

(Dünya yansa bir hasırı yok!) meselinin benzeridir Alelekser tufeyli geçinenler hakkında kullanılır.

Hem çıplak, hem poyraza karşı

Veya

Abası yok poyraza karşı gider

Yani, kudreti maliye, bedeniye ve ilmiyelerinin ademi kifayesine rağmen boyundan yüksek işlere kalkışanlar hakkında darp olunur. [1]

Ağaca dayanma, kola güvenme

Hayatta güvenilen ve isnat edilen ağaçların muvakkat ve bir gün olup koruyarak kırılıacağını ve bir kimseye güvenmiyerek bir meslek idinmesini ve ancak insanların yegâne mesnedi san'at ve mesleki olabileceği anlatılmak isteniliyor.

Ağır basmayınca yeğiz kalkmaz

1 — Müşkilât ve mezahime katlanmadan gayeye vasil olunamaz.

2 — Atlar tepişirken, eşeklerin canı çıkar.

3 — Büyük kudretler, küçük ve zayıf kudretleri her zaman ezer. Makamlarında kullanılır.

Ak sarıklı görsen bülbül gibi şakırsın!

Cahiller elinde kalmış kudretlere karşı söylenen bir sözdür.

Akşamdan uykum yok, kendimden korkum yok!

Bu, bir tekerlemedir. (Islanmışın yağmurdan pervası yok) kabilindendir.

Arı balından kaçmaz

Her cinsi kendi cinsile muvaneset eder, demektir.

[1] Darp — irat etmek manasına Arapça da masdardır. Darbı mesel tabiri mesel irat etmek demektir. Atalar sözü yerinde (Darbı mesel kullanılması hatalıdır. Çünkü (Darbı mesel), atalar sözünün irat olduğu mevki demektir.

Yağcılar Ve Savaştepe Mânileri

Öğretmen: MUSTAFA SALMAN

Eğme çakır kaşını,
Kim bağladı başını.
Ayrılan kavuşmaz mı?
Sil gözünün yaşını.

Evleri inabide,
Selâm söyleyin Ahmede.
İkimizin sevisi,
Kalıyor kıyamete.

Ellerinde eldiven,
Yeni düşün derde ben.
Dert değil kara sevda,
Duramıyorum evde ben.

Entarisi cim cimi,
Dizemedin incimi
Nerelerde geziyon,
Gönlümün güvercini.

Entarini dikeyim,
Zedef düğme takayım.
Sen kahveye giderken,
Ben arkandan bakayım.

Entarisi sarılı,
Bir laf atsam darılı.
Ben burda dururken,
Sana kimler sarılı.

Entarisi karadan,
Dağlar kalmaz aradan.
Bize kavuşmaz derler,
Kavuşdurur yaradan.

Entarisi bir enden,
Ne tez usundın benden.
Usandını bilseydim,
Sevmezdim ezelden.

Entarisi pembeden,
Yakışıyor giymeden.
Yaktın yandırdın beni,
On beşime girmeden.

Ev ardına ulaştım,
Toprak kazmıya bulaştım,
Toprak değil meramım,
Nazlı yare dolaşdım.

Evimizin önü kuyu,
Uyu sevdiğim uyu.
İnsan deli mi olur,
İçtiğin üzüm suyu.

Evjnin ö ü söğüt,
Eljnde kalem divit.
Abenim güzel yarım,
Ninni söyle, beni uyut.

Erzurum bucağında,
Mum yanar ocağında.
Tez gel yarım eskerden,
Al kundak kucağımda.

Entarisi pembeden,
Leke düşmüş giymeden.
Geymiş pazara çıkmış,
Parasını vermeden.

Erik dali dik durur,
Dibinde geyik durur.
Nasıl koyem yarımı,
Mektubu gelip durur.

Engin dereler engin,
Vardığım yerler zengin.
Şu gireson köyünde,
Kalmamış benim dengim.

Elma durur, nar durur,
Yüreğim yanar durur.
İzin verin gideyim,
Yar beni arar durur.

Eğil kavağım eğil,
Kavaktan aldım meğil,
Sevdiğim olmayınca,
Gönlüm eylenecek değil.

Evleri kademeli,
Varıpta ne demeli.
Kızlar beşbine çıkmış,
Alıpta ödemeli.

Evimizin önü melki,
Yılan kapıya adan.
Benim gibi güzeller,
Karazın mı var oğlan.

Evimizin önü melki,
Oyniyor iki etti.
Önünde gülmedik başım,
Sonunda güler belki.

Elmayı ince doğra,
Geçerken bize oğra.
Benden başka yar seversen,
Kurtumaz derde oğra.

Elmalar oyulur mu?
Güzele doyulur mu?
Yiğit güzele sarmış,
Kolları yorulur mu?

Elin elimde değil,
Mendil belimde değil.
Oğlan sana varacam,
Fırsat elimde değil.

Elindeki gül ise,
Ağzındaki bal ise.
Yandım şu oğlana yandım.
Gördüğüm oğlan ise.

Entarisi filizi:
Kimbilir kalbimizi.
Hafif bir rüzgâr esti,
Ayırdı ikimizi.

Entarisi dilim dılım,
Söğlensene bülbülüm.
Niçin darıltın yarı,
Kırılınca dilim.

Entarisi alyeşil,
Gir bahçeye gül deşir.
Kâfir annen görmesin,
İkimize çekişir.

Evinin önü piynar,
Pınarın dalı oynar.
Savaşpenin kızları,
Karanfilli sakız çiğner.

Elma attım geline,
Gelın almaz eline.
Sardım ince beline,
Düştüm aylem diline.

Evleri hane hane,
Topladım tane.
Benim varacağım oğlan,
Giresonda bir tane

Entarisi al basma,
Alı duvara asma.
Seni yaramaz sevdiğim,
Beni aldatıp kaçma.

Evleri alan alan,
Belinde yeşil kolan.
Be çok sevdim alamadım,
Başkasına var kalan,

Elimde kâat kalem,
Yazıyorum hep elem.
Bu dünyayı karattı.
Bana gözündeki nem.

Evimizin Neşrettiği

KİTAPLAR

- 1) — Halkevimizin sekiz aylık çalışması
 - 2) — Köy kitabı
 - 3) — Öz Türkçe adlar.
 - 4) — Çepniler.
 - 5) — Halk inanmaları,
 - 6) — Özel görenek ve inanmalar,
 - 7) — Atalar Sözü
 - 8) — Bağcılık.
 - 9) — Verem.
 - 10) — Yusuf Fakih,
 - 11) — Yurdum için,
 - 12) — Balıkesir Coğrafyası,
 - 13) — Konferanslar
 - 14) — 17,18 inci asırlarda Balıkesir şehir hayatı,
 - 16) — Köylü Ormandan nasıl faydalanır,
 - 17) — 19 Mayıs.
 - 19 — Öz Ses ve Zevk kaynaklarımız.
- ### ÇIKMAKTA OLANLAR
- 15) — Vesikalar
 - 18 — Yağcılar ve Savaş-tepe mânileri.

Sayısı 15 kuruştur

İl Basımevi — Balıkesir